

DKTR-da korona günleri we ondan soñrasy

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

DKTR-da korona günleri we ondan soñrasy DKTR-da KORONA GÜNLERI we ONDAN SOÑRASY

Demirgazyk Kipr Türk Respublikasynyň (DKTR) kowid-19 ýokanjyna garşı goreşi dünýäniň birnäçe ýurduna nusga bolarlyk görnüşde alnyp baryldy. Hökümetiň alan ýerlikli we öz wagtynda kabul eden öňüni alyş çäreleri netijesinde soňky 17 gün bări DKTR-de koronawirus wakasyna gabat gelinmedi. Bejergi alýan ýekeje näsag bar, olam sagalyp barýar. DKTR halky we hökümét bu üstünligi bilelikde gazandy. Kabul edilen öňüni alyş çäreleri gyzgalaňly dowam edip durka, öňümüzdäki täze döwür üçinem meýilnamalar işlenip düzülýär.

Ykdysadyýetiň çarhlarynyň täzeden aýlanmagy üçin ykdysady toparlanmalar, maliýe we bank ulgamynyň ýolbaşçylary bilen hökümét ýygnak üstüne ýygnak geçirýär. DKTR-nyň iki girdejili pudagy bolan turizmiň we bilimiň täzeden janlandyrılmagy üçin nähili syýasat alyp barylmałydygy ara alnyp maslahatlaşylýar. Käbir iş ýerleri, jemgyýetçilik edaralary öz işine başlanam bolsa, köp ýerleriň işi heniz ýola goýlanok. Olary işletmek üçin goşmaça maddy kömek gerek. Döwletiň girdejileri we maddy çeşmeleri ellä-elli pese düşdi. Hökümét içerkى harçlama we Türkiýeden garaşylýan maddy goldawlar bilen ykdysadyýeti täzeden iň ujapsyz zyýan bilen dowam etdirmegi göz öňüne tutýar. Özi tejribeli ykdysatçy bolangoň premýer-ministr Ersin Tatar yüzbe-yüz bolan kynçylykly meseleleriň agzybirlik bilen hötdesinden gelinjekdigini we DKTR-nyň ýolunyň rowaçdygyny buşlady.

Tatar öňküsi gün Mejlisde eden çykyşynda «Ykdysadyýetde birtopar üýtgesmeleri amala aşyryp bu kynçylygy ýeňip geçjekdigimize ynanýaryn» diýip, ähli pudaklaryň maý-iýul aýlary üçin maksatnamalarynyň taýýardygyny, Türkiýäniň goldawy

bilen munuň hötdesinden gelinjekdigini» aýtdy.

* * *

Geçen hepde DKTR-de iň köp geipi edilen we jedelleşilen meseleleriň biri-de, turizm sektorynda birnäçe goýumy bolan işewür Besim Tibukyň eýelik edýän «Diyalog Tv'» teleýaýlymynda berilen bir gepleşikde aýdan sözleri sebäpli ady agzalan teleýaýlymyň goýberilişiniň «Türksat» hemrasyndan Türkiýäniň Radio we Teleýaýlymlara gözegçilik edýän ýokary guramasy (RTÜK) tarapyndan kesilmegidi. Tibuk gatnaşan gepleşiginde Enewatanyzyň Prezidenti Erdogan'a garşıy agyr tankydy bellikleri edýän sözleri aýdypdy, munuň bilenem çäklenmän DKTR-nyň Angliýa birikdirilmeginiň has gowy boljakdygyny aýdyp, hetden aşypdy. «Diyalog» teleýaýlymynyň «Türksat» hemrasyndan RTÜK tarapyndan möhletsiz ýapylmagynyň yzysüre başlan çekişmelerde bolup geçen zatlary ýoýup, Enewatan Türkiýäni aýyplamaga synanyşýanlar, kiprli türkler bilen Enewatanyzyň arasyň vozmaga çalyşýanlar täzeden aňñyrmaga başladylar.

Muny özlerine amatly pursat hasaplaýan Türkiýedir DKTR-na duşmançylyk besleýän içimizdäki gaflat ukusyna giden we hyýanat batgasyna batan rumsöýerler – birküç guramanyň hetdini tanamaz başlyklary kiprli türkleriň Türkiýeden yüz öwürmeginiň gerekdigini, Rumlar bilen birleşilse has gowy boljakdygyny aýdar ýaly derejede öte geçdiler.

Meniň pikirimce, RTÜK-iň gelen karary beter agyr boldy. Ady agzalan teleýaýlym DKTR-na we Türkiýä arkalanýan ýaýlym syýasatyny ýöredip durka, diňe onuň hojaýyny ýalňyşdy diýip, teleýaýlymyň ýapylmagy we telewideniýäniň işgärleriniň jogapkärçilige çekilmegi dogry däl. Teleýaýlym ýaňadan hemra arkaly işe başlamalydyr, Tibukyň sözlerinde kanun bozulmalar bar bolsa, onda ol degişli ýérinde degişli kişilere hasap bersin.

* * *

DKTR-da meniň eýeçilik edýän «Volkan» gazetinde birnäçe gezek

çykyş edip, dürli metbugat organlarynyň Türkiýäniň we DKTR-nyň garşysyna gönükdirilen çykyşlar taýýarlaýandygyny we bulara garşı degişli öňüni alyş çäreleriniň geçirilmeginiň hökmanydygyny ýaňzydypdyk. Oppozisiýadaky JTP-nyň organy bolan «Sim TV» teleýaýlymynyň iş seredilmäge degişli, şeýle-de häzirki Prezident Akynja ýakyn durýan dürli metbugat organlarynda berilen birnäçe çykyşlarda Enewatan Türkiýä we DKTR-na kesek zyňylýar, kemsidiji sözler aýdylýar. RTÜK-yň bireýýämden bări hyýanatyň batgasyna batan bu teleýaýlymlaryň öňüne taýak oklamagyň we agzalan çykyşlary edenler boýunça kanuny jogapkärçilige çekmeginiň deregine, diňe «Diyalog» teleýaýlymyna temmi bermegi gödek ýalňyşlykdyr. Ýene bir üns bermeli zat bar: olam, hyýanat batgasyna batan bu metbugat organlarynyň hemra (uydu) harçlary we bu organlarda işleyänleriň aýlyk haklary döwlet tarapyndan üpjün edilýänligidir. Bular döwletiň puluny iýip, döwlete sögýärler. Şonuň üçin gyssagly ýagdaýda DKTR-da «Döwletiň goragyny kepillendirýän» kanunlaryň çykarylmałydyr. Enewatan Türkiýä we DKTR-na garşı gönükdirilen bigaýratçylykly ýaýlymlaryň jogapkärçilige çekilmegi, ýapylmagy we bulara berilýän her dürli goldawyň kesilmegi jebisligimiz we döwlet howpsuzlygymyz üçin hökmany şertdir. DKTR-daky humar, jelepçilik we süýthorçylyk mafiyalarynyň ýoguna ýanylmagy üçin batyrgaý we kararly hökümete mätäçligimiz bardyr. Käbir gatlaklar Türkiýeden garaşylan maliýe kömeginiň nämüçindir DKTR-na gelip gowuşmazlygyny, DKTR hökümetiniň garaşylan kanunlary, hususanam haýynlary jezalandyrmaga gönükdirilen döwleti goraýy kanunlaryň çykarylmałygyna, Enewatana açık diýjegini diýip ýörenleriň döşünü gaýşardyp aramyzda arkaýyn gezip ýörmelerine we munuňam üstesine olaryň döwlete arkalanýandyklaryna baglanychsdyryýar. Dogry sözüň üstüne söz ne hajat, ýagdaý doğrudanam şeýle...

Hüseýin Majit ÝUSUF,
hmyusuf1@gmail.com

«Yeniçağ» gazeti, 07.05.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMILIÝEW,
Stambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika